

גיד הנשה פרק שביעי חולין

מסורת הש"ס

(א) וְלַעֲלִי (ק. 5: ב) טהרות
פִּיטָא מִיַּיג, (ג) וְלַעֲלִי
הַטְּמֵאָה, (ד) וְלַעֲלִי יִאֲכֹל,
(ה) נִמְלֵא בְּזִבְחֵי אֵלֹהִים
בְּרִיטָא דְּמִדָּה פִּלְגִּי רַחֲמֵי
עֲלֵיהּ דְּרַמ"ו וְכֵן הַרְגִּישׁ
וְהַטְּמֵאָה אֲחֻלִּי יִתְּכֵן לְהִיט
מִכֻּסָּא דְּזִבְחֵי קָדֶה דְּהֵא
קְדָמֵי יוֹד וְכֵן אֲרֵיט גְּלוּן
הַרְגִּישׁ בְּחֻשָּׁא דְּטַהֲרֻת
עִישׁ, (ו) וְנִשְׁעִי בְּפִי הַרְגִּישׁ
יִרֵשׁ טַהֲרֻת שְׁמַח לֵלָה
יֵהֵא גִרָם דְּבִרִי רַמ"ו אֵלֹהִים
פִּסְמֵא, (ז)

תורה אור השלם

1. רק חזק לבלתי אכל
הדם כי הדם הוא הנפש
ולא תאכל הנפש עם
הבשר: דברים יב כג
2. כי ירחק ממך המקום
אשר יבחר יי אל־היך
לשום שמו שם וזבחך
מבקרך ומצאנך אשר
נתן לך פאשר ציתך
ואמלת בשעריך בכל
אות נפשך:

מוסף רש"י

שכן איסורו נודה בבן
נח. שכן איסור חמור הוא
ויש בו כח לחול על אחרים
ומהו חומרו שטהה צני
נח (לעיל ע:).

רבינו גרשום

לית איסור אבר ויחול
על איסור טמאה. וכו'.
כלומר שכן איסורו נהג
בבני נח. זה אבר אף
אחת. כלומר דו אורי אחת
משכב מצות ששנוי בו
נת דמיב וצדו אליהם על
האדם לא תאלץ לו אבר
מן חלו. מזה מן שראוי
לכניח לאור חיי אבר
אמורים אף רצו לאליה:
תניא נמי הכי אבר נא
היה רכב. (לד' הורדא א'
אשכנזי קרא אלד לר'
אליעז: אבר מן חיי נר;
לד' ר"מ דרבי מרבי ובושת
מבקרן ומצאנן. כלומר
באותה פרשה דמיב אבר
הואלף הנפש על השכר
והוא אבר מן חיי הדבר
החומר מענינו. במה התכוון
הרמב"ם בבקור ובעצמן
והוא בבמהם טהרה:
אלב כל מן טמאה
על הטמאן כטחורין.
כלומר שבהמה טמאה
(טהרה) [והיא] מותרת לא
כטהרה: איכא דאמרי
העורין ורובן. כלומר חיה
ועוף טהורין. שומר חיה
שיכב אף נא נמי טמא.
כלומר דבן מן טמאה על
טמאן כטחורין: האוכל
אבר מן חיי טמאה.
כלומר מצדו הטמא: ואין
שחיטתה מטהרתה שלא
לכא טמא אבר א"פ
שחיטתה טמא: אלא

לֹא תִחַל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר. לֹא תִחַל מִמּוֹנוֹ בַּעֲדוֹ שֶׁהִנֵּפֶשׁ עִמּוֹ וְזוֹ הִיא אֲזוּהָרָה לֹא־כֶּר מִן הַחַיִּי: עֲמִאִין אִסָּה מֵאֻוֹה עַל דַּמֶּן. (דף 6א.) לֹא יֵאָחַז מִכָּלל אֲזוּהָרָתוֹ אִלָּא שְׂרָאִים וְדָגִים וְחִגְזִים וּמַהֲלָכִי שְׂחִים: לֹא תִחַל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר.

משמע הא אין דס הנפש עמו אכול:
שכן אינסורו נוגג **צבני נח**. שאף
הס הוזהרו עליו דכתיב (בראשית ט)
האך בשר בנפשו דמו וגו' ור' יהודה
האך שמעיין ליה גבי גיד לעיל (דק ק):
דמסמע האז טעמא חייל אטמאה שכן
אינסורו נוגג **צבני נח**: יי **אינטריך**
לאסורו **צבני נח**: אלעזר אינטריך
דאסער ליה צטמאה כר' יהודה וליה
ליה איסור חל על איסור באיסור
חמור אז לאו דכביזה קרא: **מניא**
גמתי הכי. כר' יוחנן דרבי אלעזר
וורצנן מהאי קרא ילפי: **וכל שאי אסה**
מאזוז על דמו. דגיס וחבדים: **אלא**
בצבניה טורה. וליה צביה ועוף
וואע"פ שהו טהורין: **מבזקד ומאכלא**

וכתוב: בחרתה אבר מן החי: אכל
 בן נח מזהר. על הכל דכל דקרינא
 ציה בשר לחודיה אכול קרינא ציה
 אאבר מן החי לא תאכל: איס דאמרי
 טעור. קמי ואבמה קאי כר' מאיר
 ואולי דלאמרי טעוריס קמי ואי חיה
 ועוף במשמע: אף אן נמי תניא.
 במסכת טהרות דבן נח מזהר על
 הטמאין והסם (פ"א מ"א) קאמר
 י"ג דבר נאמרו בצנזל עוף טעור
 וזה: וכן בצנזל עוף טמא ווי היא
 מזה: אכל אבר מן החי ממנה.

בצערן טמא קא מיייר: איז סופג
ווקסער איז נוגה צומאס כרצן:
ה"ר ואין שחיטה מטהרה. ואעפן
טמא קאי וקאמר דאין שחיטה
מטהרה ווא דנקיט לה לשון קצה
מאוס דרישא תחילת בה לשון קצה
דקמן בה הכי נבלת עוף טמא לריבה
מחשבה כו': צמאי. קתני סיפא אין
שחיטתו מטהרתו אי נימא ישראל
פשיטא דהא טמא הוא והא ליכא
לפרושי מטהרתו מידי טומאת נבלות
דעפא דאין אין לו שום טומאה אפילו
בצית בביעה וע"כ אין מחירתו
בזכרילה קאמר אלל לכן נא קאמר שאין
שחיטתו מחירתו לו בזכרילה כל זמן
שהוא מפרסכ כדאמרינן צ"ב (ע"ל
דף ג.) דכן נח לאו בשחיטה תליא
מיילתא כו' וגבי טהורה הוא דאמרינן
בשחיטה מכשרא ליה לכן נח מיגו
דמכשרא שרי לישראל לזכיא מידי
לדישראל שרי ולעודו כוכבים אסור
שמעינן מינה דאפילו רבנן מודו דכן
גמ מזהר על א הטומאה באבר מן
החי: רמי רישא אסיפא. קתני רישא
איזו סופג אלמא אין אבר מן החי
נוגה צומאין ודבר תני אין שחיטתו
מטהרתו וליכא לאוקומא אלל באבר
ממי סיפא צבן נח ומיהו לא הוי דבר

^ילא תאכל הנפש עם הבשר ר' יהודה ור'
אלעזר סברי כל שאתה מצווה על דמו
אתה מצווה על אבריו והני טמאין נמי
הואיל ואתה מצווה על דמן אתה מצווה
על אברין ורבנן סברי לא תאכל הנפש עם
הבשר אלא בשר לחודיה כל שבשרו מותר
אתה מצווה על אבריו וכל שאין בשרו
מותר אי אתה מצווה על אבריו ור' יהודה
למה ליה קרא ליתי איסור אבר ליחול על
איסור טומאה ^כשכן איסורו נוהג בבני נח
אין הכי נמי וכי איצטרך קרא לרבי אלעזר
תניא נמי הכי אבר מן החי נוהג בבהמה
וחיה ועוף בין טמאה בין טהורה שנאמר
^דירק חזק לבלתי אכול הדם כל שאתה
מצווה על דמו אתה מצווה על אבריו וכל
ששאי אתה מצווה על דמו אי אתה מצווה
על אבריו דברי רבי אלעזר וחכמים אומרים
אינו נוהג אלא בטהורין שנאמר לא תאכל
הנפש עם הבשר אלא בשר לחודיה כל
שבשרו מותר אתה מצווה על אבריו וכל
שאין בשרו מותר אין אתה מצווה על
אבריו ר' מאיר אומר אינו נוהג אלא בבהמה
טהורה בלבד (סימן שמואל שילא שימי)
אמר רבה בר שמואל אמר רב חסדא
ואיתניא רב יוסף ואמרי לה אמר רבה בר
שילא אמר רב חסדא ואיתניא רב יוסף
ואמרי לה רבה בר שימי אמר רב חסדא
ואיתניא רב יוסף מאי טעמא דר"מ אמר
קרא ^בוזבחתי מבקר ומצאנך אמר רב גידל
אמר רב מחלוקת בישראל * אבל כבן נח
דברי הכל מזהר על הטמאין כטהורין תניא
נמי הכי אבר מן החי בן נח מזהר עליו
על הטמאים כטהורים וישראל אינו מזהר
אלא על הטהורין בלבד איכא דאמרי טהורה
ור"מ איכא דאמרי טהורים ורבנן אמר רב
שיזכי אף אנן נמי תנינא ^גאכל אבר מן
החי ממנה אינו סופג ארכעים ואין שחיטת
מטהרתה במאי אלימא בישראל פשיטא
דאין שחיטה מטהרתה אלא לאו בבני נח
מכלל דאסור רבי מני בר פטיש רמי רישא
אסיפא ומשני רישא בישראל וסיפא בכבן
נח אמר ^ה רב *אבר מן החי צריך כזית מ"ט
אכילה כתיבה ביה מתיב רב עמרם אכל

אבר מן החי ממנה אינו סופג את הארבעים ו
העתך בעיניו כזית תיפוק ליה דקאכל כזית פ
וגידן ועצמות הכא נמי במשהו בשר גידין
הכי אלמא נהוג: רישא בישראל וספא צנן נח. ורבנן הי
מא וסדר פסוקא דלפי' לגי' אין נהג צומאין בישראל
מן נח מודה: אבר מן החי לריד כזית. מאע"ג דמרי קר
אין בו שעור אלל ודאי יט בו שעור צעין דאין אכילה
מאין ועל כרחק בדאיכא שעור לסיפור אבר מן החי צנ
י בזית וה"נ דלכל כזית אמאי אינו סופג וכו' איכא כזית
ממסור בשר וגידין ועלמות. משלימין לכזית משום טומאה
אבר מן החי ובשר מן החי דמחייב אברא קדש על צד דלא

קב.

וְרָבִי יְהוּדָה לָמַד לִיָּה קָרָא לִיָּתִי אִיסוּר אֲבֹר מִן הַחֵי וְלִיָּחֹל
אִיסוּר טוּמְאָה שֶׁכֵּן אִיסוּרוֹ נִוְדַּח בְּבִנְיָנָה. פִּי' כְּדַשְׁמַעֲיָן
לִיָּה לַעֲלִי (דַּף ק:) גָּבִי גִיד דִּמְהָאוֹ טַעְמָא חֵייל אִלְאִיסוּר טוּמְאָה וְאִ"ת
וְדִילְמָא מִהֶכָּא יִלְיָן וְיִ"ל דְּלָא מְזִי מִלְיָן מִהֶכָּא דִּלְאִיסוּר מוֹסִיף
וְדִילְמָא מִהֶכָּא דִּלְאִיסוּר דִּיבֵּי אִיסוּר אֲבֹר מִן הַחֵי

הבשר ר' יהודה ור' יוחנן ור' יוסור אבר ליתול על יסורו נוהג בבני נח

טהרות ו"ג דברים נחמרו צנצנ
עוף טהור כו' והאכלו אכר מן החי
ממנה סופג את הארבעים ומליקתה
ושחיטתה טהרת טרפה מטומאתה
דברי ר' מאיר וי"ל דדברי ר' מאיר
לא קאי אכולה מילתא אלא לענין
שחיטה ומליקה נקט ליה דפליג עליה
ר' יהודה (א) צנצנים בס"פ טבול (א)
(דף קס): דלא דוקניו נמי היס
דמטמא טומאת דאכלין צנצנא לא
אמי כרבי מאיר ולא אמרינן מדסיפא
ר' מאיר רישא נמי ר"מ ומיהו לפי
מה שרצה הש"ס לרקדק שם מדסיפא
רבי מאיר רישא נמי ר' מאיר קשה
לדאברה מדנשיטת דלבר מן החי
לאו ר' מאיר רישא נמי לאו ר' מאיר
וי"ל דהוה מזי למימר וליטעמיך וק"ק
לשון הגמרא התם דקאמר מאן
שמעת ליה דלית ליה דמליקתה
ושחיטתה טהרת טרפה מטומאה
ר"מ אמאי צריך לרקדק צנצין זה
הא קמני צה צדיק דברי ר"מ (א):

אֵלָא לאו בבני נח. דאין שחיטתו מתירטו צאכילע כל זמן שמפרכסת גבי נצלת עוף טהור דקמני רישא ושחיטתו מטהרת טרפתה ממומאמה ולא קמני דאין שחיטת מטהרתו כדקמני סיפא גבי טהורה דוקא הוא דלאמר שחיטת מכהרה ליה לזני נח מגו דמשהרה לישראל דליכא מידי דלישראל שרי ולעוצד כוכבים אסור ומיהא דתקשה מהך משנה לרז אחא בר יעקב דלאמר לעיל בפ"ב (דף נג.) דאין מומזני עוצד כוכבים על צני מעים ומיהו צלאו הכי אמר לעיל דתניא דלא כוותיה וקושית המשנה אינה פשוטה כל כך:

אבל

סופג את הארבעים ואין שחיטה מטהרתה ואי סלקא ליה דקאכל כזית ס כדאמר רב נחמן במשנהו בשר במשנהו בשר גידין ועצמות תא שמע דאמר רב אכל אל וסיפא צנן נח. ורבנן היא. ומעיקרא כי רמייה הוה משמע ליה אין נוהג בטמאין בישראל הוא דקמאר דקרינא ביה כל שאין צבור יד כזית. מאע"ג דמרי קראי כמידי חד לאבר מן החי וחד לצבור שיעור צעין דאין אכילה בפחות מכזית: אל אבר מן החי ממנה. דלאיסור אבר מן החי בטורה עסקין דאי ליכא שיעור פשיטא לינו כוספא והוא טומאה כזית ואיכא לאו דלא י (ויאלכא) שם שמינין חסידים דמוסאם לא מחייב דאין בגדין צעין טעם חסא ומחייב אלא אבר אף על גב דאין שיעור דאין צע"פ שאין אבר:

עין משפט
נר מצוה

א [מיי פ"ט מהלכות
מלכים הל' יג]:
ק ב ג מיי פ"ה מהל'
מאכלות אסורות הל' ג
סמג לאוין קלג קלד [טור
י"ד סי' סב ע"ש צ"ח]:

שיטה מקובצת

א אמר רב יהודה אמר רב
אבר מן החי צריך כזית:
ב תיפוק ליה דקאכל כזית
טמא כדאמר: **ג** אבר מן
החי צריך כזית דאע"ג
דחתי קראי כתיבי חד
לאבר מן החי וחד לבשר
מן החי לקמן לא תימא:
ד שילא קששו אבריו
בגדיהם: **ה** דפליג עליה
ר' יהודה וכן נמי אמר'
בזבחים בסוף:

רבינו גרשום (המשך)

[illegible]

(א) דברי רבינו זכאן ז"ע
דמאי רומיא דהא גבי עוף
טסור צוודאי נוהג אבר מן
המי גם לישראל וע"כ צריך
לפרש כפירש"י ומנחה ליישב.